

BÖRZSÖNY

XIII. évfolyam 1. szám A BÖRZSÖNY AKCIÓCSOPORT LAPJA 2011. JANUÁR-FEBRUÁR

Kedves kiránduló olvasó!

Ez évtől a Börzsöny című lap kéthavonta megjelenő újsággá válik. Célunk továbbra is az, hogy a hegységben kirándulókat tájékoztassa a túrázókat érintő aktuális hírekről, eseményekről, illetve a hegységet megismertesse, megszerettesse, megóvja. Ezután is a börzsönyi turistaházakban, menedékkunyhókban, csúcscsodákban (Csóványos, Holló-kő) lesz megtalálható, és persze olyan frekventált helyeken, mint például a királyréti Ákos-büfé. E szerény lapocskát 2011-től már e-mailben is küldjük azoknak, akik ezt igénylik a borzsonyhegyseg@gmail.com e-mail címen. Ezen e-mail címre szívesen fogadunk tanácsokat, eseményajánlót, élménybeszámolókat, fényképeket börzsönyi kirándulásokról, melyek alkalom adtán megjelennek majd ezen hasábokon, illetve márciusban megújuló honlapunkon (www.borzsonyhegyseg.hu) is. Élményekben, feltöltődésben gazdag túrákat kívánunk: Börzsöny Akciócsoport.

Teljesítménytúrák a Börzsönyben: 2011 január-február

- 2011. január 15.: Wass Albert 44,28,18 – Verőce (www.csillagszello.uw.hu)
- 2011. január 22.: Magas-Börzsöny 40 – Csóványos (www.borzsonybaratai.hu)
- 2011. január 30.: Fel a Csóványosra! (www.bthe.hu)
- 2011. február 12.: Börzsöny éjszakai – Kemence (www.terepfutas.hu)
- 2011. február 19.: 100 éves a Börzsönyben a síspont – Királyrét (www.karpategyeselet.hu)
- 2011. február 20.: Fel a Naszályra! – Magyarkút (www.felanaszalyra.atw.hu)

Minden túra elérhető a www.teljesitmenyturazoktarsasaga.hu oldalon is!

A börzsönyi információs táblák helyzete

Talán már minden túrázó találkozott a Börzsönyben idő- és útdatokat tartalmazó irányjelző táblákkal. Ezek a táblák immár tíz esztendeje szolgálják a túrázókat. 2001 és 2003 között a Börzsöny Akciócsoport a hegység 51 pontján állított oszlopokat, melyeken 171 tábla került kihelyezésre. 2006-ban a budapesti illetőségű Műanyag SC is bekapcsolódott a munkába, így kerülhetett új oszlop a Köves-mezőre, Törökmezőre, vagy éppen a Szent Gál-földre. Sajnos az évek során sok tábla lett színesfémgyűjtők áldozata (pedig a tábla szintetikus műanyagból készül), és az idő vasfoga is nyomott hagyott majd minden helyszínen.

2009-től aztán a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület is táblázásba fogott, így újult meg az Északi-Börzsönyben és az Ipoly-völgyben sok tábla, és került új helyszínekre is jópár. A BTHE ez év tavaszán is folytatja munkáját, így a következő helyszíneken találkozhat majd a túrázó új információs táblákkal: Csánki-kert, Nagyirtáspuszta, Kisirtáspuszta, Szent Orbán Fogadó, Gubacsi-hálás alatti parkoló, Dobogó-hegy, Hamuház, Szimandli, Bányapuszta, Érsek-tisztás, Bogár-kert, Fonottság, Varjas-pihenő.

Időközben a Börzsöny Akciócsoport is újra csatasorba állt, és 2010 őszén Szokolya környékén avatott új oszlopokat (Magas-hegy, Szárazfák, Szárazfák rétje, Les-völgy, Szokolya). Ez év tavaszán az egyesület a 10 évvel ezelőtt kihelyezett oszlopokat újítja fel az Országos Kék Túra mentén, Márianosztrán, Királyréten. Pályázatok híján ez a munka saját erőből, pénzből történik, illetve az érintett önkormányzatok segítségével. A táblák igazából csak a végeredményei egy munkának, hisz az azokon szereplő adatok pontossága érdekében a Börzsöny Akciócsoport aktivistái két éven át mérték a hegység turistaútjait hol gps-el, hol mérőszalaggal. Az így elkészült adatbázis alapján készülnek a jövőben a táblák, melyek kihelyezéséről a jövőben ezen hasábokon olvashatnak az érdeklődők.

Új oszlop a Szárazfák-rétién

A turizmus hatásainak figyelemmel követése

A Börzsöny ökoturisztikai kínálata meghatározó a vendéglátók, programszervezők számára. Az ilyen irányú fejlesztések hatása lehet a forgalom növekedése a természeti területeken. Ugyanakkor nem cél a térség látogatószámának korlátlan növelése, hiszen az a természeti látnivalókat veszélyeztetné. A veszélyeztető hatások követésére a Magosfa Alapítvány önkéntesek bevonásával elindította a turizmus monitorozásának programját. Kérjük, segítse munkánkat, jelezze a káros folyamatokat, kapcsolódjon be programunkba. További információt talál a <http://turizmushatasa.appspot.com> oldalon. E-posta: magosfa@magosfa.hu

Az újjászülető „Kárpátok” kulcsosház

„A Magyarországi Kárpát Egyesület tagságának!
Tisztelt Tagság!

Örömmel jelentem, hogy ismét van saját turistaházunk, ha egyelőre ideiglenes jelleggel is. 2010. december 1-vel az MKE a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt Nógrád Megyei Területi Irodától 90 napi, meghosszabbítható bérleti szerződéssel birtokba vette a Királyréttől északkeletre 4-km-re, a Szén-patak völgyében 405 m tszf. magasságban fekvő (korábbi nevén Spartacus, új nevén „Kárpátok”) turistaházat, amit nem kereskedelmi jellegű, „C” kategóriájú kulcsosházként működtetünk. A tulajdonos Magyar Állam a házat a jövőben is elsősorban a gyalogos („bakancsos”) turizmus szolgálatában álló bázisként kívánja működtetni. Ezért jó esélyünk van, hogy a ház tartósan egyesületünk kezelésében marad – amennyiben akarjuk és képesek vagyunk ezt megtenni.” – így kezdődött a Kárpátok kulcsosház története, mely azóta túl van már a házavató ünnepségen is. 2011. január 15-én az Magyarországi Kárpát Egyesület elnöke, dr. Jeszenszky Géza avatta fel a kulcsosház új nevét viselő táblát. A ház (csekély összeg ellenében) bárki előtt nyitva áll, bejelentkezni az mke.kulcsoshaz@gmail.com címen lehet.

www.borzsony.hu

A Börzsöny átfogó információs és turisztikai portálja

**Börzsöny–Ipoly völgye (öko)Turisztikai Régió megalakítása
a Börzsöny természeti és kultúrtörténeti értékeinek megőrzéséért, ökoturisztikai
fejlesztéséért, környezetbarát közlekedéséért, településeinek fejlődéséért
Preambulum**

Budapesttől kamuyújtásnyira, a csodálatos szépségű Dunakanyartól északra varázslatos, vadregényes hegység, a Börzsöny erdős csúcsai emelkednek. Központi része, az ún. **Magas-Börzsöny Magyarország legérintetlenebb hegyvidéke**, hazánk parányi ékszerdoboz. Sziklagyepes gerincek, zord andezittornyok, kőmezők, árnyas, mély szurdokvölgyek, csobogó patakok, tiszta források, bájos, vadvirágos rétek bújnak meg a Csóványos körüli sűrű rengetegben. A 938 m magas csúcs és a Nagy-Hideg-hegy tömbje dél felől, a főváros és a Dunakanyar irányából, a Bárány-bérc–Kámor hegylánc keletről, a Hegyhát északról, a Holló-kő–Vár-bükk–Magyar-hegy vonulat nyugatról védelmezi, szemérmesen eltakarja a Magas-Börzsöny maga nemében páratlan, lenyűgöző szépségét. E megkapó tájat csak az pillanthatja meg, aki a hegység peremének egyik településéről kiindulva, fásasztó emelkedőkkel tarkított, hosszú gyalogtúrát vállalva vág neki a felejtetetlen kalandnak, a Magas-Börzsöny felfedezésének. Persze nem feledkezhetünk meg a Dél-Börzsöny Dunakanyarra néző ormairól, az Észak-Börzsöny vadban gazdag erdeiről és a Nyugat-Börzsöny panorámatisztásos kúpjairól, az *őskori sáncok*, a *drégelyi* és a *nógrádi várromok* történelmi levegőjéről, a hajdani *kisvasúthálózat* megmaradt, hangulatos vonalairól, a kedves kistelepülések látivalóiról, s a lustán kanyargó *Ipolyról* sem. A Börzsöny és az Ipoly völgye 1997 óta a **Duna–Ipoly Nemzeti Park** része, s ez biztosíték kell legyen a hegység természeti, tájképi értékeinek megőrzésére, a környezetbarát, környezetkímélő ökoturizmus, **a természetjárás feltételeinek javítására, az erdő- és vadgazdálkodás nonprofittá alakítására, természetvédelmi irányítás alá rendelésének megvalósulására**. Eddig alapvetően sikerült megőrizni a hegység szívének érintetlenségét – e területek jórészt „fokozottan védett” státuszban vannak, a Magas-Börzsöny a *Natura 2000* program része –, így a Börzsöny jövője elsősorban kormányzati akaraton, a *Duna–Ipoly Nemzeti Park* érdekérvényesítő képességén, a terület- és turizmusfejlesztés megfontolt lépésein, az önkormányzatokon, a holnaputánra is gondoló vendégfogadó vállalkozásokon, az erdőgazdaságon, a vadásztársaságokon, s nem utolsó sorban a térségbe látogatókon és a helyi lakosságon múlik. A Börzsönyért össze lehet és kell fogni, ezen munkálkodik számos civil szervezet is. Az összefogás sikere vagy sikertelensége, az érzékazonosság vagy érdekelletét fogja meghatározni a táj képét.

A hazai turizmus-palettáról hiányzik egy olyan hegyvidéki terület, ahol csak az ökoturizmus az „úr”, pedig a civilizációs, urbanizációs ártalmak elől menekülő ember számára szinte percről percre értékebbé válnak a még megmaradt, érintetlennek mondható természeti/hegyvidéki – egészséges életmódra, aktív pihenésre csábító – területek. A természeti értékek megóvásával, az érintetlen tájkép fenntartásával, de némi turisztikai infrastrukturális fejlesztéssel, pl. a természetvédelmi és turisztikai szempontokat egyaránt szerencsésen ötvöző *erdei kisvasutak működésének biztosításával*, a felhagyott szakaszok (pl. *Mária-nosztra– Nagyirtás*) helyreállításával, a *kerékpáros turizmus* feltételeinek további javításával, a *turistaházak* korszerűsítésével, a nagy-hideg-hegyi *sípályák, lesikló utak* gondozásával és nem utolsó sorban a *turista-utak/jelzések* folyamatos karbantartásával – azaz **a hegység ökoturisztikai fejlesztésével – a Börzsöny nemzetközileg is számontartott hegyvidéki „rekreációs paradicsom”, izgalmas turisztikai kínálat lehet.**

Ez nemcsak természetvédelmi, turisztikai érdek, területfejlesztési kérdés, hanem a hegységperem falvaiban élők jövőjének záloga is, hiszen a Börzsöny természeti szépségére épülő ökoturizmusra támaszkodó *falusi turizmus*, a *vendégfogadó szolgáltatások vállalkozásai* számukra a megélhetést, a megmaradást jelentik. **A Börzsöny legyen valóban a Nemzet Parkja!**

A turistakalauz szerkesztőinek célja: megosztani Önökkel mindazt, amit a Börzsönyről tudnak, szeretettel összeállítani egy olyan kötetet, amely a térségbe látogatóknak megbízható túravezetője lehet. Szeretnénk, ha útikönyvünk kedvet adna a hegység vadregényes patakvölgyeinek, sziklás hegygerinceinek, kultúrtörténeti emlékeinek felkereséséhez, az aktív, természetbarát pihenéshez, a Börzsöny megismeréséhez. E nemes célok érdekében fogant turistakalauzunk *újraszerkesztett, bővített, új fényképekkel kiegészített, 2010-ben aktualizált* változatával kívánunk szép kirándulásokat, jó időt, kellemes időtöltést a gyönyörű Börzsönyben.

Cartographia–Berki Zoltán: Börzsöny és az Ipoly völgye turistakalauz (2011) bevezetője alapján